

कृषि क्षेत्रात भांडवली गुंतवणूक वाढवून, पायाभूत सुविधा निर्मितीबाबतच्या नवीन योजनेच्या अंमलबजावणीबाबतची कार्यपद्धती व मार्गदर्शक सूचना विहित करण्यासाठी समितीचे गठन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक कृसयो-२०२५/प्र.क्र.१६५/११-अ,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: १२ जून, २०२५

वाचा :-

कृषि व पशु विभाग, शासन निर्णय क्र.प्रपिवियो-२०२५/प्र.क्र.६६/११अ दि. ०९.०५.२०२५

प्रस्तावना :-

वातावरणातील सततच्या बदलांमुळे येणाऱ्या विविध आपत्तींना तोंड देणे शक्य व्हावे, याकरिता शेतकऱ्यांना सक्षम बनविणे, तसेच, शेतीमध्ये भांडवली गुंतवणूक वाढवून कृषी यांत्रिकीकरण, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, पाण्याचा सुयोग्य व किफायतशीर वापर करण्यासाठी शेततळे, सूक्ष्म सिंचन, ठिबक / तुषार सिंचन यासारख्या बाबींवर भर, नियंत्रित शेतीसाठी शेडनेट, हरितगृह, पॉलीहाऊस, संरक्षित शेती, प्लास्टिक अस्तरीकरण, मल्वींग पेपर, क्रॉप कव्हर, काटेकोर शेती (precision farming), पॅक हाऊस, गोडाऊन, कोल्ड स्टोरेज, काढणी पश्चात व्यवस्थापन, कृषि प्रक्रिया, मूल्य साखळी विकसन, शेतमालाच्या branding, packing, साठवणूक सुविधेसाठी गोडाऊन, कोल्ड स्टोरेज, पॅक हाऊस इत्यादी सुविधा, तसेच, शेतकऱ्यांसाठी शेळी पालन, फळबाग लागवड, रेशीम उद्योग इत्यादी बाबींसाठी, नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पाच्या धर्तीवर, केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना, निकष व मापदंडांनुसार, थेट लाभ हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer) तत्वावर सन २०२५-२६ पासून नवीन योजना राबविण्यास उपरोक्त वाचा येथील शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात आली आहे. सदर नवीन योजनेचे नामकरण कृषि समृद्धी योजना असे करण्याबाबत मा.मंत्री, कृषि यांनी निर्देश दिले आहेत. या नवीन योजनेची अंमलबजावणी करताना अंमलात आणावयाची कार्यपद्धती व तद्अनुषंगाने योजनेसाठीच्या मार्गदर्शक सूचना विहित करण्याकरिता प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीचे गठन करण्याची बाब राज्य शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या पार्श्वभूमीवर कृषि समृद्धी योजनेची अंमलबजावणी करताना अंमलात आणावयाची कार्यपद्धती व तद्अनुषंगाने योजनेसाठीच्या मार्गदर्शक सूचना विहित करण्याकरिता प्रकल्प

संचालक, नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प यांच्या अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे समितीचे गठन करण्यात येत आहे.

अ) समितीची रचना:-

अ.क्र.	पदनाम	पद
१.	प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प	अध्यक्ष
२.	आयुक्त, कृषि	सदस्य
३.	प्रकल्प संचालक, स्मार्ट प्रकल्प	सदस्य
४.	संचालक, विस्तार व प्रशिक्षण	सदस्य
५.	संचालक, फलोत्पादन	सदस्य
६.	संचालक, एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान	सदस्य
७.	संचालक, आत्मा	सदस्य
८.	संचालक, निविष्ठा व गुणनियंत्रण	सदस्य
९.	संचालक, मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन	सदस्य
१०.	मृद विज्ञान विशेषज्ञ, नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प	सदस्य
११.	संचालक, कृषि प्रक्रिया व नियोजन	सदस्य सचिव

ब) समितीची कार्यकक्षा :-

१. नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पाच्या धर्तीवर कृषि समृद्धी योजनेची संभाव्य फलनिष्पत्ती आणि योजनेचे वितरण/योजनेमुळे होणारे सकारात्मक परिणाम याबाबत शिफारशी करणे.
२. कृषि समृद्धी योजनेची फलनिष्पत्ती आणि योजनेचे वितरण/योजनेमुळे होणारे सकारात्मक परिणाम/बदल याचे वस्तुनिष्ठ मुल्यांकन करण्यासाठी सक्षम यंत्रणा सूचविणे.
३. सदर योजनेकरिता प्रत्येक जिल्ह्यासाठी लक्षांक निश्चित करणे
४. योजनेत अंतर्भूत असलेल्या विविध घटक अंमलबजावणी स्तरावर प्रत्यक्षात आणताना प्रशिक्षणाची गरज/भूमिका व व्याप्ती निश्चित करणे.
५. कृषि समृद्धी योजनेतर्गत ज्या घटकांचा समावेश करावयाचा आहे, त्या घटकांचे प्रमाण व त्यासाठी लागणारा निधी याबाबतचा ढोबळ आराखडा निश्चित करणे.
६. योजनेच्या भागधारकांना (STAKE HOLDERS) द्यावयाच्या प्रशिक्षणाचा घटकनिहाय तपशील निश्चित करणे.
७. सदर योजनेची अंमलबजावणी करताना वापरावयाच्या आधुनिक तंत्रज्ञानासाठी आराखडा सूचविणे.

क) समितीचा कालावधी:-

वर नमूद केलेल्या कार्यक्षेत्राच्या अनुषंगाने समितीने आपला अहवाल या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून १५ दिवसांच्या आत शासनास सादर करावा.

२. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५०६१२१२२८२८२४०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रफुल्ल ठाकूर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- २) मा.उपमुख्यमंत्री (नगरविकास व गृहनिर्माण) यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव
- ४) मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव/ विशेष कार्य अधिकारी
- ५) मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव/ विशेष कार्य अधिकारी
- ६) मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
- ७) प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुमविभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
- ८) प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प
- ९) आयुक्त, कृषि
- १०) प्रकल्प संचालक, स्मार्ट प्रकल्प
- ११) संचालक, विस्तार व प्रशिक्षण
- १२) संचालक, फलोत्पादन
- १३) संचालक, एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान
- १४) संचालक, आत्मा
- १५) संचालक, निविष्टा व गुणनियंत्रण
- १६) संचालक, मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन
- १७) संचालक, कृषि प्रक्रिया व नियोजन
- १८) मृदा विज्ञान विशेषज्ञ, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प
- १९) निवडनस्ती, कार्यासन ११-अ.